
De tillitsvalgte er grunnlaget for Legeforeningens arbeid

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Dessverre står ikke Legeforeningens medlemmer i kø når det skal velges nye tillitsvalgte. Spesielt er det vanskelig å skape interesse for vervene på lokalt nivå. Mange forbinder fagforeningsarbeid med forhandlinger og lønnskamp. Dette er viktige arbeidsområder både for sentrale og lokale tillitsvalgte, men tillitsvalgtarbeid er så mye mer. Det spenner fra å veilede enkeltmedlemmer i spørsmål om lønns- og arbeidsforhold, bidra til konfliktløsning, til å påvirke arbeidet med å finne gode modeller for omorganisering av helsevesenet.

For dem som ikke selv deltar i prosessen, kan det virke som om tillitsvalgtarbeid er mer preget av konflikter enn av samarbeid. Det hender at man ikke kommer frem til enighet mellom de tillitsvalgte og arbeidsgiver. Slike situasjoner blir det ofte oppmerksomhet omkring, mens den konstruktive dialogen som kjennetegner samarbeid, foregår i det stille.

Det er hovedavtalene i de forskjellige forhandlingsområdene som gir rammene for samarbeidet mellom arbeidsgiver og de ansatte via de tillitsvalgte. Legeforeningen har en egen instruks for tillitsvalgte og legger stor vekt på opplæring. Hovedavtalen gir rett til nødvendig fri for å delta på slike kurs og rett til å gjøre tillitsvalgtarbeid i arbeidstiden. Det vil si at han eller hun skal fritas fra andre arbeidsoppgaver i den utstrekning det er nødvendig. Ved større arbeidsplasser kan tillitsvalgtarbeidet bli så omfattende at det er mest hensiktsmessig med hel eller delvis fristilling fra andre arbeidsplikter. Dette gir hovedavtalen hjemmel for.

Mange leger ser på tillitsvalgtarbeid som et uheldig avbrekk i den faglige karrieren. Det er imidlertid ingen tvil om at tillitsvalgtarbeid gir kompetanse som er svært nyttig dersom man ønsker stillinger med faglig eller administrativ ledelsesfunksjon.

I fremtiden må vi regne med at mer av lønnsdannelsen vil skje ved lokale forhandlinger. I et slikt system vil de hovedtillitsvalgte ved arbeidsplassene og i kommunene spille en nøkkelrolle hvis medlemmene skal kunne nytte demuligheter dette gir. I tillegg til å få nødvendig opplæring, må de tillitsvalgte

forberede et gunstigforhandlingsklima både overfor arbeidsgiver og andre arbeidstakerorganisasjoner. De fleste steder vil det være hensiktsmessig om slike forberedelser gjøres i fellesskap med andre organisasjoner i Akademikerne.

De medisinske fagområdene står foran store utfordringer. Legeforeningens tillitsvalgte står overfor spennende utfordringer i arbeidet med å implementere den nye loven om spesialisthelsetjenesten ved sykehusavdelingene. Løsningene de tillitsvalgte kommer frem til, skal ivareta både det medisinsk-faglige ansvaret og et helhetlig ansvar for spesialistutdanning og fagutvikling. Prosessen vil skje innenfor organisasjons- og ledelsesmodeller som kan bli helt annerledes enn den tradisjonelle avdelingsstrukturen.

Lov om spesialisthelsetjenesten stiller krav om enhetlig ledelse på alle nivåer og legger det faglige ansvaret ilinje. Det betyr at det medisinske ansvaret ved en avdeling ikke nødvendigvis ligger hos en med medisinsk kompetanse. Det er også sannsynlig at det i forskrifter til den nye loven vil bli stilt krav om at det skal oppnevnes pasientansvarlig lege for alle innlagte pasienter.

I primærhelsetjenesten vil det også skje store endringer. Uansett hvordan en eventuell fastlegeordning blir utformet og uansett hvordan Legeforeningen vil stille seg til denne, vil de tillitsvalgte i kommunehelsetjenesten stå foran store utfordringer.

Til sammen er det mange hundre medlemmer som i større eller mindre grad engasjerer seg i tillitsvalgtarbeid sentralt og lokalt. I høst står alle disse på valg ved alle arbeidsplasser i stat, fylke og kommuner, på årsmøtene i fylkesavdelingene og yrkesforeningene og på landsstyremøtet i Oslo i oktober. Selv om tillitsvalgtarbeid kan kreve mye tid og krefter i perioder, er det langt mer spennende og lærerikt enn det kan se ut til fra sidelinjen. Ta utfordringen i høst og si ja til et verv som tillitsvalgt! Innsatsen de tillitsvalgte gjør har stor betydning for legenes stilling og arbeidssituasjon på alle nivåer i helsetjenesten.

Hans Petter Aarseth

president

Publisert: 20. august 1999. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. februar 2026.